

მუხლები 1 – 4; საილუსტრაციო ინდკატორების ნუსხა შშმ პირთა კონვენციით გათვალისწინებულ პრინციპების, ზოგად ვალდებულებების, დანიშნულებისა და განსაზღვრებების თაობაზე			
ატრიბუტები/ ინდკატორები	გაეროს შშმ პირთა კონვენცია და მისი OP სტატუტი და საკანონმდებლო ჰარმონიზაცია	ინსტრუქციონალური ჩარჩოდ პოლტიკის შემუშავება	შშმ პირთა მონაწილეობა
სტრუქტურა	<p>1/4.1 არ არსებობს ან ფაქტობრივად ქმედუნარიან:</p> <p>- კონვენციის რტფუკაციისას ან მასთან მიერთებისას გამოცემულ დოკუმენტი და/ან:</p> <p>- რიმე სახის ინტერპრეტაციულ დეკლარაცია, რომელიც ართავსებადა კონვენციის მიზნსა და დანიშნულებასთან.</p> <p>1/4.2. კონვენციის ფკუტტური ოქმის რტფუკაცია.</p> <p>1/4.3 შესაბამისი ზომების მიღება, რთა შშმ პირთა კონვენცია ინკორპორირებულ იქნას ქვეყნის შიგნით არსებულ საკანონმდებლო სისტემაში და ჟრტველეფულ იქნას მისი პირდაპირი განხორციელება სასამართლოს ძალთ</p> <p>1/4.4 ძალშია შშმ პირთა უფლებების შესახებ არსებულ კანონმდებლბა, რომელიც თანხედება გაეროს შშმ პირთა კონვენციის მიზნებს, განსაზღვრებებსა და ძირითად ვალდებულებებს.ⁱⁱ</p> <p>1/4.5 არსებობს ეროვნულ გეგმა/სტრტეგია კონვენციის საკანონმდებლო დონეზე ჰარმონიზაციისათვის.ⁱⁱⁱ</p>	<p>1/4.6. კონვენციის განხორციელების მიზნით ეროვნულ გეგმის/სტრტეგიის მიღება, რომელიც ითვალისწინებს დროის ჩარჩოს, სპეციფიკურ ინდკატორებს, მისაღწევ ნიშნულებს და მონაცემთა შეგროვებასა და დხარისხებას შეზღუდულ შესაძლებლობებისა და რესურსების ალგაციის მიხედვით^{iv}</p> <p>1/4.7 სამართლებრივად და/ან ნორმატულ წესით დანიშნულა ერთ ან მეტ მაკორდინირებელ ჟწყება მთავრბაში (ე.ი. მთავრბის ყველ დონესა და შტში; ყველ სამინისტრში და ა.შ.), რომელცაგ გააჩნია შესაბამისი ძალუფლება რომეინსტრიმში მოქციოს შშმ პირთა უფლებები გაეროს შშმ პირთა კონვენციის განხორციელების მიზნით (idem 33.1)</p> <p>1/4.8 სამართლებრივად და/ან ნორმატულდ დწესებულ სამთავრბო ჟწყებათშორის საკორდნაციო მექანიზმის განხორციელების გაძღერება ეროვნულ დონეზე, რთა სხვადსხვა სექტორებში და სხვადსხვა დონეზე ხელ შეეწყოს მის საქმიანობას, რომელცაგ ექნება მკაფიო სტრუქტურა, მანდტები, ხელმძვანელბა და შესაბამისი ძალმისილება რთა ჟრტველეფს კონვენციის განხორციელების „მეინსტრიმინგი“ (idem 33.2)</p>	<p>1/4.9 სამართლებრივი ან ადინისტრაციულ პირბები, რომელიც აწესებს ინკლუზიურ და მისაწვდმი პროცედურებსა და მექანიზმებს შშმ პირებისა და მათ წარმომადგენელ ორგანიზაციების ჩართულობის ჟრტველბაყოფად კონვენციის იმპლემენტაციისას გათვალისწინებულ კანონმდებლობისა და პოლტიკების შემუშავებაში. (მსგავსად 33.7)^v.</p> <p>1/4.10 ძალშია კანონმდებლბა ასოციაციების თვისუფლების შესახებ შეზღუდულ შესაძლებლობის მქონე პირთა ჩართულობით რომელიც განსაკუთრებთ ეხმარება შშმ პირთა ორგანიზაციებს განვითარებაში, დმცირების, შევიწროებისა და ჩაგვრის ასარღებლდ განსაკუთრებითი დროს, რცა შშმ პირბი გამოუვამენ საწინააღმდეგო მხაზრებებს. (idem 29).</p> <p>1/4.11 სამართლებრივი ზომები მოთხოვს სახელმწიფო ბიუეტადნ თანხების გამოყოფს შშმ პირთა ორგანიზაციების განვითარებისა და გაძღერების მიზნით რთა ამ ორგანიზაციებმა მონაწილეობა მიიღწ კონვენციასთან დაკავშირებულ კანონმდებლობისა და პოლტიკების შემუშავებასა და განხორციელებაში.^{vi} (მსგავსად 33.8)</p>
პროცესი	<p>1/4.12 ნებისმიერი სახის შეზღუდულ შესაძლებლობის შეფასებისა და დმოწმების სისტემები სასოფლდ პერიფერიულ არელების ჩათვლით და იყოს უფსო მისაწვდმი და თანხვედრაში მყოფი გაეროს შშმ პირთა კონვენციასთან.^{vii}</p> <p>1/4.13 შშმ პირთა ეკონომიკური, სოციალური და კულტურულ უფლებების რეალზაციისათვის გამოყოფილ საერთობიუეტო.</p> <p>1/4.14 კვლევისა და განვითარების ხელმწყობისთვის გამოყოფილ ბიუეტო შემდეგი მიმარულებით:</p> <ul style="list-style-type: none">- საქონლს, სერვისების, ადჟურვილობისა და შენობების ჟნივერსალური დოზინი.- ახალ ტექნოლოგიებს შორის, საინფორმაციო და საკომჟნიკაციო ტექნოლოგიების, მოზილობის საშუალებების, ხელაწყობისა და დმხმარე ტექნოლოგიების ჩათვლით პირორიტეტო ენიჭება მათ რომელცაგ აქვთ ხელისაწვდმი ფსი.	<p>1/4.15 რეგულაციები და ზომები, რომლებიც განსაზღვრვს სამოქალქო საზოგადოების ორგანიზაციების რეგისტრაციის სისტემებს (ასოციაციები, ფნდები და სხვა.) არის მარტვი, მხახერებელ, სწრაფ, სრულდმისაწვდმი და/ან უფსო (idem 29.22).</p> <p>1/4.16 კონვენციასთან შესაბამისი კანონმდებლობისა და პოლტიკების შემუშავებასა და განხორციელებაში შშმ პირთა ორგანიზაციების ჩართულობის ჟრტველეფოსა და გაძღერების მიზნით სახელმწიფო ბიუეტადნ გამოყოფ და ნაწილბა თანხები (მსგავსად 33.18).</p> <p>1/4.17 შესაძლებლბათა მშენებლობის (capacity building) აქტვობების როლწნობა, რომელიც ფნანსდბა სახელმწიფოს მიერ შშმ პირთა ორგანიზაციების შესაძლებლობების გაძღერების მიზნით (მსგავსად 33.19).</p> <p>1/4.18 საჯრო თანამდებობის პირთა როლწნობა, რომლებიც ჩართუნი არიან კონსულტაციის პროცესში, ასევე დტრენინგებუდნი არიან დსკრმინაციის დჟვებლბასა და გონივრულ მისადგების ჟრტველეფოში.</p>	<p>1/4.15 რეგულაციები და ზომები, რომლებიც განსაზღვრვს სამოქალქო საზოგადოების ორგანიზაციების რეგისტრაციის სისტემებს (ასოციაციები, ფნდები და სხვა.) არის მარტვი, მხახერებელ, სწრაფ, სრულდმისაწვდმი და/ან უფსო (idem 29.22).</p> <p>1/4.16 კონვენციასთან შესაბამისი კანონმდებლობისა და პოლტიკების შემუშავებასა და განხორციელებაში შშმ პირთა ორგანიზაციების ჩართულობის ჟრტველეფოსა და გაძღერების მიზნით სახელმწიფო ბიუეტადნ გამოყოფ და ნაწილბა თანხები (მსგავსად 33.18).</p> <p>1/4.17 შესაძლებლბათა მშენებლობის (capacity building) აქტვობების როლწნობა, რომელიც ფნანსდბა სახელმწიფოს მიერ შშმ პირთა ორგანიზაციების შესაძლებლობების გაძღერების მიზნით (მსგავსად 33.19).</p> <p>1/4.18 საჯრო თანამდებობის პირთა როლწნობა, რომლებიც ჩართუნი არიან კონსულტაციის პროცესში, ასევე დტრენინგებუდნი არიან დსკრმინაციის დჟვებლბასა და გონივრულ მისადგების ჟრტველეფოში.</p>
	<p>1/4.19 შშმ პირთა, მათ ოჯახებისა და მთელ საზოგადოების ინფორმირებისა და ცნობერების ამალების კამპანიები კონვენციით გათვალისწინებულ შშმ პირთა უფლებების შესახებ, კონვენციის კომიტეტს ზოგად კომენტარიებისა და კონვენციის ფართლგავრცელების ჩათვლით</p> <p>1/4.20 საჯროპირებისა და სათანადო პროფსიონალბის რცხვი და თანაფრდბა, მხამართლების, კანწის აღმასრულებლების, ჯანდცვის პროფსიონალბის, მასწავლებლების ჩათვლით რომლებიც დტრენინგებუდნი არიან შშმ პირთა უფლებების შესახებ გონივრულ მისადგების, პროცედურულ მისადგებისა და ჟნივერსალური დოზინის შესახებ.</p> <p>1/4.21 კონვენციით გათვალისწინებულ შშმ პირთა უფლებების, მათთან დაკავშირებულ რეგულაციების, პოლტიკების, კანწების შემუშავებასა და მონიტორინგში შშმ პირთა აქტური ჩართულობის ჟრტველბაყოფად ჩატრებულა კონსულტაციები შშმ ბავშვების, შშმ ახალგაზრდებისა და მოზრდულ შშმ პირებისა და მათ წარმომადგენელ ორგანიზაციების ჩათვლით კონსულტაციები დხარისხებულა საკითხებისა და გეოგრაფიულ მდებარეობის მიხედვით^{viii}</p> <p>1/4.22 სარწელების როლწნობა, რომლებიც ადსტრებს კონვენციასთან შეუაბამობას და რომლებიც გამოიბეზულა და რომელა შესახებაც განაჩენი გამოტწილა მომწიწის სასარგებლდ სარწელები ჟნდ დყოფილქნას გამოყენებილ მექანიზმის სახეობის და იმის მიხედვით დმოწილდ თუ არა მას მთავრბა ან პასუხისმგებელ მხარე.</p>	<p>1/4.26 შშმ პირთა როლწნობა, რომელცაგ გაიარეს შეზღუდულ შესაძლებლობის შეფასების პროცედურა და ფლბენ შეზღუდულ შესაძლებლობის დმადსტრებელ მოწმობას, რომელიც თანხვედრაშია შშმ პირთა კონვენციით დდგენილ შეფასებისა და დმოწმების სისტემასთან.</p> <p>1/4.27 სახელმწიფოს მიერ დფნანსებულ მიმდწარე ან დსრულებულ კვლევიით პროექტების როლწნობა შემდეგი მიმარულებებით</p> <ul style="list-style-type: none">- ჟნივერსალური დოზინის პრინციპითწარმოებულ საქონელ, სერვისები, ადჟურვილობა და შენობები.- ახალ ტექნოლოგიები, მათ შორის საინფორმაციო და საკომჟნიკაციო ტექნოლოგიები, მოზილობის საშუალებები, მოწყობილობები და დმხმარე ტექნოლოგიები.	<p>1/4.28 კონვენციის განხორციელებისათვის მიმდწარე კონსულტაციის პროცესში მონაწილე შშმ პირთა ორგანიზაციების როლწნობა და პროზოვია, დხარისხებულ ორგანიზაციის ტპის, წარმოდგენილ ტერიტორიულ ერთეულს და გეოგრაფიულ მდებარეობის მიხედვით (ეერდობა 33.26).</p> <p>1/4.29 სახელმწიფოს მიერ დფნანსებულ ან მიწოდებულ შესაძლებლობების მშენებლობის ტრენინგებით მოხარებელ შშმ პირების და ორგანიზაციების როლწნობა, რომელიც დხარისხებულა ასაკის, სქესის, შეზღუდულ შესაძლებლობის და გეოგრაფიულ მდებარეობის მიხედვით</p>
შედეგები	<p>1/4.23 გაეროს შშმ პირთა კონვენციის პირბებთან დაკავშირებულ ინტერპრეტაციულ დეკლარაციების და/ან დრწენილ დოკუმენტის როლწნობა</p> <p>1/4.24 ყოველწლწრადეროვნულ ჟწენაესი სასამართლებების მიერ გაეროს შშმ პირთა კონვენციასთან დაკავშირებით გამოტწილდ გადწყვეტალებების როლწნობა.</p> <p>1/4.25 რეფორმირებულ კანონმდებლბათა როლწნობა, რომელიც ჰარმონიზდ შშმ პირთა კონვენციასთან და მის პირბებთან.</p>	<p>1/4.26 შშმ პირთა როლწნობა, რომელცაგ გაიარეს შეზღუდულ შესაძლებლობის შეფასების პროცედურა და ფლბენ შეზღუდულ შესაძლებლობის დმადსტრებელ მოწმობას, რომელიც თანხვედრაშია შშმ პირთა კონვენციით დდგენილ შეფასებისა და დმოწმების სისტემასთან.</p> <p>1/4.27 სახელმწიფოს მიერ დფნანსებულ მიმდწარე ან დსრულებულ კვლევიით პროექტების როლწნობა შემდეგი მიმარულებებით</p> <ul style="list-style-type: none">- ჟნივერსალური დოზინის პრინციპითწარმოებულ საქონელ, სერვისები, ადჟურვილობა და შენობები.- ახალ ტექნოლოგიები, მათ შორის საინფორმაციო და საკომჟნიკაციო ტექნოლოგიები, მოზილობის საშუალებები, მოწყობილობები და დმხმარე ტექნოლოგიები.	<p>1/4.28 კონვენციის განხორციელებისათვის მიმდწარე კონსულტაციის პროცესში მონაწილე შშმ პირთა ორგანიზაციების როლწნობა და პროზოვია, დხარისხებულ ორგანიზაციის ტპის, წარმოდგენილ ტერიტორიულ ერთეულს და გეოგრაფიულ მდებარეობის მიხედვით (ეერდობა 33.26).</p> <p>1/4.29 სახელმწიფოს მიერ დფნანსებულ ან მიწოდებულ შესაძლებლობების მშენებლობის ტრენინგებით მოხარებელ შშმ პირების და ორგანიზაციების როლწნობა, რომელიც დხარისხებულა ასაკის, სქესის, შეზღუდულ შესაძლებლობის და გეოგრაფიულ მდებარეობის მიხედვით</p>

			1/4.30 მისახელობის პროზორცია დახარისხებულ სქესის, ასაკის, შეზღუდულ შესაძლებლობის და პოზუციის ჯგუფის მიხედვით ვისაც სწამს რომ გადწყვეტილების მიღება არის ინკლუზიური და პასუხისმგებლანი. (მფრდ განვითარების ინდეკატრი 16.7.2) (Idem 29.32).
--	--	--	---

დანართი

ⁱ სათანადო ზომები ვარირებს სამართლებრივი ტრადიციების გათვალისწინებით ზოგ შემთხვევაში ადმიანის საერთაშორისო უფლებების რტეფუკაციის საკანონმდებლო ინსტრუქენტი საკმარისია მისი ინკორპორაციისათვის შიდა იურიდიულწესროგში და სწორი განხორციელებისათვის. სხვა შემთხვევებში ეროვნულ კანონმდებლობის გატრება არის სავალდებულონაბიჯი, ამასთან დაკავშირებითკონვენციის ოფიციალური თარგმანი ეროვნულენაზე უნდა იყოს ხელმისაწვდომი და სრულდმესატყვისი კონვენციის ტექსტთან და მნიშვნელობასთან.

ⁱⁱ ამგვარი კანონმდებლობა უნდა :

- სრულდიცავდეს შეზღუდულ შესაძლებლობის გაგების ადმიანის უფლებებზე დფუნებულმოუღებ და ცდლობდეს საქველმქმედად სამედცინომოფლები ადმოფვრას.
- შეიცავდეს შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირის ცნების გაგებას კონვენციის პირელო მუბლოს თანახმად რომელოც ყველ შშმ პირს უფლების მქნედგანიხილვს განუწრველდასაკისა, სქესისა, რწმენისა, რსისა, გენდერული იდნობისა თუსეკსულური ორიენტაციისა, მიგრანტისა თუსსხვა სტატუსის მქნეიზისა, ფაიქოსოციალური და სხვა ჯგუფებს მიკუთუნებულ შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირების ჩათვლით
- ხელხელ ადასტრებდეს კონვენციის მეორე და მესამე მუბლებითგათვალსწინებულგანსაზფვრებებსა და პრინციპებს.
- უზრტველვს შშმ პირთა დცვა შეზღუდულ შესაძლებლობის ნიადგზე დფუნებულ დსკრმინაციისგან და სხვა ნიადგზე დფუნებულ დსკრმინაციისგან სხვათა თანასწორდდ აღარვს რომ გონივრულ მისადგების ურყოფა ითვლება შეზღუდულ შესაძლებლობის ნიადგზე დმყარებულდსკრმინაციადა
- მოიხილვს შესწორებას ან იმ აზრებულ კანონების, რეგულციების, წესებისა და პრეტეტების გაუქმებას, რომელოც წარმოადენს შშმ პირების დსკრმინაციას;
- კრძალვდეს მიერთებას ისეთატტან ან იმგვარპრეტეტკას, რომელოც შეუბაბამო კონვენციის პრინციპებთან და უზრტველოფდეს ხელსუფლების და ინსტატუციების ისეთ მოქმედებას, რომელოც თანხვდება კონვენციას.
- უზრტველოფდეს რომ მონაცემთა შეგროვების ეროვნულ სისტემა (იქნება ეს ცენზუტი, გამოგიხვები, ადმინისტრაციულრნაცემთა სისტემები თუსსხვა) იყოს ინკლუზიური და ახარისხებდეს ყველ სათანადომონაცემს „შეზღუდულ შესაძლებლობის“ თანახმად
- აკრძალვს დამაცირებელ ტერმინოლოგიის გამოყენება შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირებთან მიმართებით
- მიილვს ეფექტური საშუალებები შშმ პირთა უფლებების დრვევის ან ამ უფლებათა დუკვებლის შემთხვევაში.
- კონვენციის განხორციელების ზომადარგანიხილვს იმგვარი პოლიტიკის გატრება, რომელოც მიმართულა ძირითად შეზღუდვების აკრძალვისკენ.
- უზრტველვს შშმ პირებთან მჭიდროკონსულტაციები და მათო აქტური ჩართულობა, მათშორის შშმ პირთა წარმომადენელ ორგანიზაციების მეშვეობით

ⁱⁱⁱ ამგვარმა გეგმამ უნდა უზრტველვს:

- შეზღუდულ შესაძლებლობასთან დაკავშირებითადმიანის უფლებებზე დფუნებულ მიდომის „მეინსტრმინგი“, რომელოც ასახულა გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციიდან გამომდნარე ყველ კანონსა და სამოქმედოგეგმაში;
- შშმ პირებთან მიმართუმიდდსკრმინაციის შემცველ აზრებულ კანონების, რეგულციების, წესებისა და პრეტეტების შესწორება ან გაუქმება;
- კრძალვდეს მიერთებას ისეთატტან ან იმგვარპრეტეტკას, რომელოც შეუბაბამო კონვენციის პრინციპებთან და უზრტველოფდეს ხელსუფლების და ინსტატუციების ისეთ მოქმედებას, რომელოც თანხვდება კონვენციას.
- აუქმებდეს დამაცირებელტერმინოლოგიას შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირებთან მიმართებით
- შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირებთან მჭიდროკონსულტაციების გამართვა და მათო აქტური ჩართულობის უზრტვეყოფა, მათშორის შშმ პირთა წარმომადენელ ორგანიზაციების მეშვეობით

^{iv} ეს უნდა მოიცავდეს ისეთზომებს, რომლებიც:

- უზრტველოფა ადმიანის უფლებებზე დფუნებულ მიდომის „მეინსტრმინგი“ შეზღუდულ შესაძლებლობის გაგებასთან დაკავშირებით ისე, როგორც ეს ასახულა გაეროს შშმ პირთა უფლებების კონვენციაში და მოიცავს სპეციფიკური ღნისძიებების გატრებას როგორც არის მოთხონილ.

- ექსპლოციტრდა აერთანებს შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე ქალებთან, ბავშვებთან და მოხუცებთან დაკავშირებულდდენილებებს, აღარებს შშმ პირთა მრვალმხროვ და ინტერსექციურიიდენტუბებს.

- უზრტველოფა სათანადობიუტის გამოყოფას ბიუტიტრებისა და ხარჯვის პროცესის მამინტიტრინგებელ მარგეროს მიღებასთან ერთად

- ატრებს ან ხელს უწყობს იმგვარ კვლევასა და განვითარებას, რომელოც უავშირდება უნივერსალური დოზინის პრინციპითშექმნილ საქონლს, სერვისების, აფქრვილობისა და შენობებს.

- ატრებს ან ხელს უწყობს ახალ ტექნოლოგიების კვლევასა და განვითარებას, მათშორის საინფრმაციაო და საკომუნიკაციაოტექნოლოგიების, მოხილობის საშუალებების, ხელაწყობისა და დმხმარე ტექნოლოგიების ჩათვლით რომელთაგან უზირატუსობა ენიქება ხელმისაწვდომი ფსის მქნეს.

- შშმ პირებისათვის უზრტველოფა მისაწვდომ ინფრმაციას მოხილობის საშუალებების, მოწყობილობებისა და დმხმარე ტექნოლოგიების, მათშორი ახალ ტექნოლოგიების ჩათვლით და ასევე სხვა მხარდმჭერი სერვისების და შესაძლებლობების შესახებ.

- გაეროს შშმ პირთა კონვენციითგათვალსწინებულუფლებებთან დაკავშირებითატრებს ტრენინგს და შესაძლებლობათა მშენებლობის ტპის სწავლებას შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირებთან მომუშავე პროფესიონალებთან და სტფთან.

- უზრტველოფა შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირთა აქტურჩართულობასა და ატრებს მატთან მჭიდროკონსულტაციებს შშმ პირთა წარმომადენელ ორგანიზაციების ჩათვლით

^vამგვარმა პირობებმა უნდა უზრტველვს რომ:

- კონსულტაციის პროცესთან დაკავშირებულ მექანიზმები და ინფრმაცია წარმოადენილა მისაწვდომ ფრმაცტი შშმ პირებისათვის.
- კონსულტაციის მექანიზმები შშმ პირთა ორგანიზაციებისათვის შინააზსობროვი მონაწილეობის საშუალებას იძლევა ცხად და საკმარისი დროის მიცემის გზით რთო მათშედლნ შიდა კონსულტაციების ჩატრება ორგანიზაციის წევრებთან და წასაადენი მოსაზრებების მომხადება.
- საკონსულტაციომექანიზმები და პროცესები არის ინკლუზიური ყველ ოქში და ყველ შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირთან მიმართუბურ ქალების, ბავშვების, მოხუცების, ღტლილების და თავშესაფრის მადიებლების, ლსბოხელ, გეი, ბისექსუალ და ტრანსგენდური შშმ პირების, ფაიქოსოციალური და ინტელექტულური შესაძლებლობების შეზღუდვის მქნე პირების ჩათვლით ასევე ვიზუალური და სმენის შეზღუდვის მქნე პირების, შიდის მქნე შშმ პირების, სასოფლარეალებში მცხოვრები შშმ პირებისა და იმ შშმ პირების გათვალსწინებით რომლებიც უფრომაღლ დნის მხარდ ჭერას საჭიროებენ.
- გადწყვეტილების მიმღები პირები ითვალსწინებენ ამგვარი კონსულტაციების შედეგებს და ასახავენ მიღებულგადწყვეტილებებში.

^{vi} განსაკუთრებულ ყურადღება უნდა მიექცეს შემდეგი ორგანიზაციების განვითარების მხარდჭერას: შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე ქალთა, შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე ბავშვთა, ინტელექტულური შესაძლებლობის შეზღუდვის მქნეთა და ფაიქოსოციალური შესაძლებლობის შეზღუდვის მქნეთა ორგანიზაციები. დფრანსების სქემებმა არუნდა დაყენოს რისკის ქვეშ შშმ პირთა ორგანიზაციების დმოფიტიბლობა თავადგანსაზფრონ ადოგატრების დღის წესროვი ან თავისუფლდჩაერთონ გაეროს ადმიანის უფლებათა მექანიზმების მუქაიბაში.

^{vii} ამგვარმა სისტემებმა უნდა:

- აფსებდეს აღნიშნული ინდვიდების საჭიროებებს, ნებასა და პრეფერენციებს.
- ფოქტირებოფდეს ბარიერების აღმოფვრასა და შეზღუდულ შესაძლებლობის მქნე პირთა სრულდ ეფექტურჩართულობაზე საზოგადოების ცხოვრებაში..

^{viii} აღნიშნული ინდეკატრი მოიხილვს კონკრეტულ აქტუვების დმოქმებას, რომელოც გატრდა ხელსუფლების მიერშშმ პირთა ჩართვის მიწითიმ გადწყვეტილებების მიღების პროცესში, რომელოც პირდპირთუარპირდპირუავშირდება შშმ პირებს კონვენციის 4.3. მუბლოს შესაბამისად ეს სხვა ჩართულობის მეოფობთან ერთადგულისხმობს საკონსულტაციომეხვედრებს, ტექნიკურ ბრიფინგებს, ჩლდინ კიხვარებს, კომენტარების გაკეთებას საკანონმდებლო დფუქინტებსა და პოლიტიკის დფუქინტებზე. ამ თვალაზრისით იხილეთგაეროს შშმ პირთა კონვენციის კომიტეტის ზოგად კომენტარი 7 (CRPD/C/GC/7) სადაც დუბტებულა რომ სახელწიფოებმა

- უზრტველვს კონსულტაციო პროცესის გამჭვრიფალბა.
- უზრტნელვს შესაბამისი და მისაწვდომი ინფრმაციის მიწოფება.
- არდაყონის ინფრმაცია ან ხელ არშეუწაღოს შშმ პირთა ორგანიზაციებს თავისუფლდგამოხატონ თავიანთო აზრი;
- მოიცავს როგორც რეგისტრირებულასევე არრეგისტრირებულორგანიზაციებს;
- უზრტველვს ადრულდ განგრძობითჩართულობას: და
- ფრცს მონაწილეთა ხარჯებს (მაგ.: ტრანსპორტი და სხვა სახის ხარჯები, რომლებიც უავშირდება შეხვედრებზე დსწრებასა და ტექნიკურბრიფინგებს).